

KONFERENCJA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW
SZKÓŁ SALEZJAŃSKICH ORAZ PRZEDSTAWICIELI
OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH
SALEZJAŃSKIEJ INSPEKTORII P.W. ŚW. WOJCIECHA
Z SIEDZIBĄ W PILE
PT. JAN PAWEŁ II O SYSTEMIE WYCHOWAWCZYM ŚW. JANA BOSKO

(Rumia 8–9 kwietnia 2006 r.)

Od 7 do 9 kwietnia 2006 r. w Salezjańskim Liceum Ogólnokształcącym im. św. Jana Bosko w Rumi odbyła się inspektorialna konferencja na temat systemu wychowawczego ks. Bosko oparta na *Liście Ojca Świętego Jana Pawła II do księdza Egidio Viganó przełożonego generalnego Towarzystwa św. Franciszka Salezego w setną rocznicę śmierci św. Jana Bosko*. Konferencja została zorganizowana przez Biuro Inspektorialne ds. Szkół i Ośrodków Wychowawczych w Pile – ks. Stefana Metryckiego oraz dyrektora Salezjańskiego Liceum i Gimnazjum w Rumi. Uczestniczyło w niej ponad 110 osób, przedstawiciele dziesięciu z jedenastu ośrodków szkolno-wychowawczych.

Konferencja rozpoczęła się sesją przedpołudniową. Po przywitaniu gości przez ks. Jana Oleksiuka (dyrektora wspólnoty zakonnej i proboszcza w Rumi) przewodniczący sesji ks. Marek Woś (dyrektor SLO – Salezjańskiego Liceum i Gimnazjum w Rumi oraz wykładowca KPSW – Kaszubsko Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie) dokonał prezentacji głównych założeń programowych spotkania. Następnie odczytał list zastępcy dyrektora Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego MEiN Ewy Konikowskiej-Kruk, która zawiadomiła, iż ze względu na pilne obowiązki służbowe nie będzie mogła osobiście uczestniczyć w tym ważnym wydarzeniu. Niemniej przedłożyła materiał dotyczący realizacji przez szkoły funkcji wychowawczej z nadzieją, iż znajdzie on zainteresowanie Uczestników i przyczyni się do pogłębienia i wzbogacenia debaty na temat doskonalenia systemu wychowawczego polskiej szkoły oraz wzmacniania kondycji moralnej i społecznej naszej młodzieży. Pani dyrektor wyraziła przy okazji słowa uznania i podziękowania salezjanom za pełną zaangażowania działalność na niwie edukacyjno-wychowawczej. Gratulując dotychczasowych osiągnięć, życzyła jednocześnie wielu równie wspaniałych dokonań w przyszłości.

Prezentacji referatu Ewy Konikowskiej-Kruk dokonał ks. Stanisław Chrobak (wykładowca UKSW – Uniwersytet kard. Stefana Wyszyńskiego). Autorka referatu odniosła się w nim do znaczenia wychowania w procesie edukacyjnym. Następnie poruszyła kwestię ocenę realizacji wychowawczej funkcji szkoły oraz propozycji dalszych działań Ministerstwa Edukacji i Nauki, m.in. powołanie Narodowego Instytutu Wychowania jako centralnego ośrodka tworzenia, wymiany i upowszechnienia myśli wychowawczej oraz opracowanie koncepcji kształcenia nauczycieli przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, a także proponowane zmiany w przepisach dotyczących oceniania i klasyfikowania uczniów. Propozycje te obejmują uzależnienie promocji ucznia do następnej klasy od uzyskanej oceny z zachowania oraz wliczanie do średniej wszystkich ocen, oprócz ocen z zajęć obowiązkowych, także ocen ze wszystkich realizowanych przez ucznia zajęć dodatkowych (do których zgłosił się sam lub do których zgłosili go rodzice).

Następnie głos zabrał ks. Stanisław Chrobak, który wygłosił referat „*Bardziej być*” *we wspólnocie. Jan Paweł II o osobie, prawdzie, nowej kulturze życia*. Zwrócił w nim uwagę na osobowe wychowanie człowieka, podkreślając wkład myśli Jana Pawła II, odniósł aspekt wychowania do codziennego życia. Zwrócił uwagę, iż wybór treści wychowania i kształcenia uwarunkowany jest zarówno potrzebami całego społeczeństwa, jak i poszczególnych jego jednostek oraz że człowiek jest sobą poprzez dojrzałość swego ducha, sumienia oraz stosunku do Boga i bliźnich. Referent omówił również znaczenie prawdy: jej odkrywanie i przekazywanie innym, a także kształtowanie nowej

kultury życia, w której szczególnie zadanie spełnia rodzina, a obok niej nauczyciele, wychowawcy, intelektualiści katoliccy i pracownicy środków społecznego przekazu.

Po zakończeniu wystąpień wywiązała się dyskusja. Głos zabrał ks. Marek Woś, który w swej wypowiedzi odniósł się do referatu ks. Stanisława Chrobaka. Zwrócił uwagę, iż w odkrywaniu prawdy przez człowieka łatwiej jest pozostawić samodzielność poszukiwania jej pośród grona studentów aniżeli w przypadku ucznia szkoły szeroko rozumianej. W związku z tym pojawiło się pytanie – *Na ile można pozostawić samodzielność w poszukiwaniu prawdy uczniowi w szkole, czy też w ośrodku szkolno-wychowawczym; a na ile trzeba byłoby do niej wychowanka doprowadzić?* Ksiądz Stanisław Chrobak zauważył, iż w każdym okresie dorastania człowieka do prawdy trzeba pozostawić mu możliwość jej poszukiwania i odkrywania.

Po przerwie w związku z pytaniem – *W jaki sposób dom wychowawczy w Trzcińcu realizuje wychowanie w duchu ks. Bosko, uwzględniając rolę w wychowaniu ojca i matki, którym odebrano prawa rodzicielskie?* – ks. Marka Wosia, dotyczącym zagadnień związanych z referatem ks. Stanisława Chrobaka uczestnicy konferencji z Trzcińca zostali sprowokowani do odpowiedzi. Wicedyrektor Domu Wychowawczego w Trzcińcu Monika Szpakowska zwróciła uwagę na panujące relacje pomiędzy wychowawcami a wychowankami. Wskazała na długotrwały proces w dochodzeniu do zaufania. Pani Ewa Woś (wychowawczyni), mówiąc o wychowankach domu z Trzcińca, podkreśliła obecność wychowawcy w działaniu wychowanka; pozytywny i konstruktywny kierunek życzliwej i braterskiej asystencji cechującej postępowanie wychowawców, oparte na głównych zamierzeniach związanych z asystencją.

Następnie odbyła się prezentacja dwóch artykułów: *Młodzi w myśli Jana Pawła II* oraz *W pielgrzymce do miejsc ks. Bosko* z książki *Bissoli Cesare, Jan Paweł II o systemie wychowawczym św. Jana Bosko* wykonane przez Monikę Kuter, Annę Liszewską, Joannę Szantyr, Helenę Truszkowską (nauczycieli Salezjańskiego Liceum i Gimnazjum w Rumi). Prezentacja była przyczynkiem do referatu s. Stanisławy Buksy FMA nt. *Zasadnicze treści Listu Jana Pawła II: Ojciec i Nauczyciel Młodzieży*. Referat przybliżył zgromadzonym przesłanie Ojca Świętego na temat systemu wychowawczego ks. Bosko. Wskazywał on, iż polecenie Jana Pawła II dotyczące pilnego przewyciężenia dramatu głębokiego rozdźwięku między Ewangelią a kulturą trzeba dokonywać przez chrześcijańskie wychowanie młodzieży w duchu św. Jana Bosko. To znaczy, że za jego wzorem z pogodą i wielkodusznym poświęceniem należy wychowywać, ewangelizując, ewangelizować, wychowując.

Po przerwie na zakończenie pierwszego dnia obrad uczestnicy Konferencji podzielili się na dwie grupy warsztatowe. Pierwsza z nich, której przewodniczył ks. Stanisław Chrobak, Piotr Lewandowski (Salezjańskie Liceum w Rumi) oraz Beata Wysocka-Turek (Salezjańskie Gimnazjum w Rumi), zastanawiała się nad *Wychowawcy i młodzież – „Atrakcyjne” rozstrzygnięcia w wizji wychowawczej ks. Bosko*; druga zaś, której przewodniczyli ks. Marek Woś, lic. Marta Książek (Liceum Ogólnokształcące Tow. Sal. w Pile) oraz Małgorzata Skibicka (Gimnazjum Tow. Sal. w Pile), skupiła się wokół tematu *Salezianie i ludzie świeccy razem, w celu podejmowania wychowania według idei ks. Bosko*. Spostrzeżenia i uwagi podsumowujące zostały przedstawione następnego dnia konferencji.

Marta Książek oraz Małgorzata Skibicka przedstawiły wyniki prac drugiej grupy, ukazując jak obecnie wygląda współpraca pomiędzy pracownikami szkoły a salezjanami, którzy tworzą wspólnotę wychowawczo-duszpasterską, jak również między szkołą (szeroko rozumianą) a rodzicami uczniów. Wskazano przy tym, jak być powinno i co zrobić, aby to osiągnąć. W podsumowaniu stwierdzono, iż współpraca pomiędzy wszystkimi „ogniwami” tworzącymi szkołę odbywa się na zasadzie dialogu i rozwoju duchowo-intelektualnego. Współpraca szkoły z rodzicami, jak podkreślono, istnieje tylko wówczas, gdy uczeń sam jest zadowolony z edukacji i wychowania w danej placówce salezjańskiej.

Po wysłuchaniu oceny dorobku pracy grupy przewodniczący ostatniemu dniu konferencji ks. Marek Woś otworzył dyskusję, podczas której Bożena Sacharska (wicedyrektor Gimnazjum Tow. Sal. w Szczecinie) podkreśliła służebną rolę nauczyciela w szkole oraz zwróciła uwagę na fakt, iż należy podkreślać i dowartościowywać rolę nauczyciela w rozwoju i kształtowaniu szkolnictwa

salezjańskiego. W kontekście tej wypowiedzi głos zabrał ks. Jacek Kowalkowski (dyrektor Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Tow. Sal. w Toruniu), uwypuklił rolę salezjanów w kształtowaniu pozytywnej atmosfery w szkole, wśród uczniów i nauczycieli. W odpowiedzi ks. Marek Woś podkreślił znaczenie osób świeckich w procesie tworzenia się szkolnictwa salezjańskiego na terenie Inspektorii św. Wojciecha w Polsce. Następnie zabrał głos ks. Stefan Makuracki (dyrektor Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego Tow. Sal. w Bydgoszczy). Odniósł się on do poprzednich wypowiedzi, uwypuklił rolę salezjanów i pracowników szkół salezjańskich w tworzeniu wspólnot duszpastersko-wychowawczych. Jako ostatnia zabrała głos Renata Kałamaja (Liceum Ogólnokształcące Tow. Sal. w Bydgoszczy), która powiedziała, iż nauczyciele oczekują wsparcia i docenienia ich roli w kształtowaniu szkolnictwa salezjańskiego ze strony salezjanów.

Po dyskusji przedstawiciele pierwszej grupy warsztatowej przedstawili swoje przemyślenia. Zwrócili uwagę na rolę pedagoga w wychowaniu młodzieży, osobę wychowanka w placówce salezjańskiej oraz na relacje między nimi. Po ożywionej dyskusji wokół roli i postawy wychowawcy w kształtowaniu wychowanka nastąpiło zamknięcie konferencji.

Ksiądz Marek Woś podziękował wszystkim uczestnikom i autorom referatów, podkreślając, iż konferencja zrealizowała stawiane jej cele zarówno naukowe, jak i edukacyjne oraz wskazała kolejne obszary do przemyśleń.

Konferencja stała się również okazją do wymiany poglądów i nawiązania współpracy między szkołami. Oprócz tego wielu uczestników podkreślało bardzo dobrą atmosferę panującą podczas konferencji, która sprzyjała otwartej dyskusji. Można mieć przy tym nadzieję, że spotkania, dyskusje i wymiana poglądów zaowocują jeszcze lepszym wdrażaniem systemu prewencyjnego ks. Bosko w ośrodkach szkolno-wychowawczych prowadzonych przez salezjanów.

ks. Marek Woś SDB
Dyrektor SLO i SG w Rumi
Kujawsko Pomorska Szkoła Wyższa